

Tilleggstilskudd til opplysningsarbeid 2013

Samlet årsrapport

Innledning

Denne rapporten gir en samlet fremstilling av de opplysningstiltak som ble gjennomført i 2013 finansiert av Norad gjennom tilleggstilskudd til organisasjoner med flereårige avtaler (RORGer).

Det ble i 2013 gjennomført i alt 12 slike tiltak, med tilskudd i størrelsesorden fra kr. 100.000,- til kr. 300.000,-. Til sammen ble det bevilget kr. 2.200.000,-. Dette beløpet inkluderer ikke et tilskudd bevilget til FIAN, som i etterkant valgte å trekke søknaden (se vedlagt oversikt).

Denne årsrapporten gir en kort presentasjon av hvert enkelt gjennomført tiltak, som er hentet fra den enkelte organisasjons egen rapportering til Norad (pkt 2.1. Kort beskrivelse av gjennomført tiltak). I tillegg gir den en punktvis og skjønnsmessig oppsummering av resultatene av det enkelte tiltak, basert på den enkelte organisasjons resultatrapportering til Norad. Disse er forsøkt fordelt på produkter/tjenester - «output» (i lysegrønt), brukereffekter - «outcome» (i mellomgrønt) og samfunnseffekter - «impact» (i mørkegrønt). I tillegg er det hentet ut et sitat fra hver enkelt rapport, som på en mer overordnet måte sier noe om ett eller flere sentrale resultater av det enkelte tiltak.

Mange av organisasjonene rapporterer om gode og relevante resultater og i tråd med formålet for tilleggstilskuddsordningen har alle tiltakene satt fokus på sentrale og aktuelle nord/sør- og utviklingstemaer, i all hovedsak temaer/saker knyttet til arbeidet med samstemt politikk for utvikling.

Oslo, desember 2014

Arnfinn Nygaard

1. ATTAC: *Hvor er skatten?*

Attacs egenrapport: På grunn av redusert arbeidstid for vår kampanjesekretær ble tiltaket først satt i gang høsten 2013, og har derfor blitt noe forsinket.

Tiltaket har hatt to elementer, der kursdelen har vært vellykket gjennomført, mens kampanjen basert på resultatene fra kursene har blitt forsinket.

Kursdelen bestod i å arrangere «graveverksteder». Graveverkstedene ga opplæring i å «grave» i selskapsopplysninger for å finne tilknytning til skatteparadis og skattetall. I 2013 arrangerte vi ett graveverksted i Oslo og ett i Bergen. Responsen fra våre lokallag var at dette var noe de ønsket, og vi har derfor arrangert to kurs til i 2014 for lokallaget på Blindern og lokallaget Follo og NMBU. I tillegg brukte vi en del av opplegget på et åpent møte om skatteparadis i Trondheim.

Kampanjen er forberedt, men en del metodiske problemer gjorde at vi ikke kunne lansere den i 2013 som planlagt. Kampanjen vil først lanseres høsten 2014.

« På graveverkstedene lærte deltakerne å avdekke og dokumentere multinasjonale selskapers tilknytning til skatteparadis.

Kampanjen vil som i søknaden bestå av 5 forskjellige klistremerker som viser til en nettside med informasjon om enkeltselskaper. Nettsiden vil vise et interaktivt «skattekart», som gir en guide til hvordan selskapet er tilknyttet skatteparadis, og hvilke mulige implikasjoner dette har. Nettsiden vil også forklare de globale problemene med skatteparadis, og noen politiske tiltak mot skatteparadis. I tillegg til klistremerker vil vi også lage egne sider for selskapene Google og Facebook, men disse vil ikke lage klistremerker for siden man ikke møter dem i det fysiske rommet på samme måte.

Sosiale medier og andre digitale kontaktflater vil være en viktig del av kampanjen, sammen med klistremerkene.

Rapporterte resultater:

1. Arr. 5 graveverksteder (2 i 2013 og 3 i 2014)
2. Egne kampanjenettsider (under utvikling på rapporteringstidspunktet).
3. Egne kampanjeklistremerker (under utvikling på rapporteringstidspunktet)
4. Tiltaket fikk fram ny kunnskap om Norges bilaterale avtaler med skatteparadis og nye europeiske skatteparadis som Irland og Luxemburg.
5. Målgruppene ble nådd gjennom graveverksteder med til sammen ca 50 deltakere (Follo, Oslo, Bergen og Trondhjem): Attac-frivillige, så vel som frivillige fra andre organisasjoner, studenter og andre med interesse for skatteparadis.

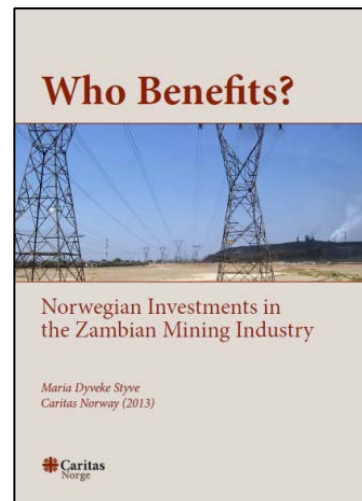
2. Caritas: *Who benefits? Norwegian investments in Zambian mining industry*

Caritas' egenrapport: Med dette tiltaket ønsket Caritas Norge å undersøke hvordan norske utenlandsinvesteringer påvirker lokal utvikling i sør. Norge har, blant annet gjennom Statens Pensjonsfond Utland (SPU), investert i gruveselskaper som opererer i utviklingsland. Gruvevirksomhet er et omstridt tema i mange utviklingsland. Det er en økende og nødvendig del av utviklingslandenes økonomiske vekst, men kan også ha negative konsekvenser nasjonalt og lokalt. Vi ønsket derfor å gjennomføre en studie om gruedriftens effekt på lokalsamfunnenes utvikling.

Tiltaket startet opp i september gjennom ansettelse av rapportforfatter Maria Dyveke Styve. Med bakgrunn i hennes kompetanse, tilgjengelighet til gode partnerorganisasjoner, samt norske investeringer og norsk utviklingsengasjement i landet, ble det bestemt at rapporten skulle fokusere på gruvevirksomhet i Zambia. I perioden 11-30. september gjennomførte rapportforfatter feltarbeid i Zambia og intervjuet relevante aktører som gruveselskap, sivilsamfunnsorganisasjoner, samt ledere for og beboere i diverse lokalsamfunn. Reisen ble tilrettelagt og gjennomført i samarbeid med Caritas Zambia. Med bakgrunn i materiale som ble innhentet ble det produsert en rapport som beskriver hvordan norske investeringer i utvinningsindustrien i Zambia påvirker lokal utvikling og viser at det finnes visse motsetninger mellom norsk utviklingspolitikk og norske investeringer.

Rapporten ble lansert på et lanseringsseminar den 12. desember 2013 på Litteraturhuset. Lanseringen ble kombinert med fremvisning av filmen "Good copper, bad copper" som omhandler gruvevirksomhet i Zambia. Funn fra rapporten ble presentert av rapportforfatter og kommentert av Gunhild Ørstavik fra Forum for utvikling og miljø som også trakk tråder til endringer i den etiske forvaltningen av oljefondet generelt. Seminaret ble besøkt av studenter, deltakere fra andre organisasjoner og andre interesserte. Rapporten ble samme dag publisert på Caritas Norges hjemmesider.

I forbindelse med lanseringen av rapporten intervjuet klassekampen rapportforfatter Maria Dyveke Styve. 9. januar 2014 ble rapporten også lansert i Zambia, i regi av Caritas Zamiba. Til stede på lanseringen var representanter fra gruveindustrien, Zambiske myndigheter, medier og lokalsamfunn. Lanseringen åpnet med en innledning av direktør i Caritas Solowezi, Philip Phiri, før Edmond Kangamungazi, som arbeider for Economic and Environmental Justice Program, presenterte rapporten og funnene i denne. Deretter fikk gruveselskapene som omtales i rapporten, Kalumbila Minerals og Kansanshi Plc, mulighet til å kommentere rapporten og komme med innspill til denne. Til slutt ble det også åpnet for diskusjon og dialog.

«Prosjektet har bidratt til økt bevissthet og skapt grobunn for økt engasjement for Norges rolle i utvinningsindustrien i sør.»

Rapporterte resultater:

1. Rapport om Norges investeringer i gruveindustrien i Zambia, som viser hvordan lokal utvikling og lokalsamfunn blir påvirket, ble ferdigstilt og lansert på Litteraturhuset i Oslo 12. desember 2013.
2. Rapporten og temaet fikk mediedekning over 2 sider i avisa Klassekampen 12. desember 2013 og ble gjort tilgjengelig på Caritas' nettsider.
3. Målgruppene ble nådd (i noen grad): diaspora og katolikker, norsk sivilsamfunn, myndigheter og media (allmenheten).
4. «Prosjektet har bidratt til økt bevissthet og skapt grobunn for økt engasjement for Norges rolle i utvinningsindustrien i sør.»

3. Changemaker (i samarbeid med Tax Justice Network): Skatteparadis-app

Changemakers egenrapport:

Utarbeidelse av en «digital løpeseddel» som heter «Moneytrail». Produktet er en såkalt responsiv nettside, som er spesielt tilrettelagt for å være brukervennlig for smart-telefoner, men som også kan ses på nettbrett og PC/Mac. Brukeren følger reisen som pengene tar når du kjøper en smart-telefon fra Kina. Selve telefonen fraktes rett til Norge, men pengene legger på papiret ut på en reise gjennom flere skatteparadis. Nettsiden inneholder blant annet animasjoner og faktaopplysninger om de enkelte skatteparadisene.

« Nettsiden presenterer informasjon om skatteparadis blant annet knyttet opp til nyere forskning fra Financial Secrecy Index. Spesielt skal nettsiden belyse det som ikke er så godt kjent: hvordan pengene i selskap flyter over landegrensene uten mulighet for kontroll, og at dette bidrar til at overskudd og skatt forsvinner fra produksjonsland og salgsland, og inn i skatteparadisenes mørke.

mandag 24. november 2014

BISTANDSAKTUELT

Nyheter og reportasjer | Verdensdeler | Debatt | Kommentar | Multimedia | Kultur | Nytt

Abonnement

Bistandsaktuellelt » Nyheter og reportasjer » Digital løpeseddel mot skatteparadis

Digital løpeseddel mot skatteparadis

Lurvete løpeseddel blir erstattet av fiks datagrafikk på ny nettside i kampen mot skatteparadis.

Asle Olav Rønning

Anbefal 35 | Tweet 17 | Tips en venn | Skriv ut

Moneytrail er navnet på nettside som forteller en historie om hvordan multinasjonale selskaper unndrar seg skatt på kreativt vis. Historien følger en mobiltelefon fra produsent i Kina til forbruker i Norge.

Mobiltelefonen er underveis innom ulike skatteparadis der selskaper kan gjennom unna overskudd. Det er budskapet fra organisasjonene Tax Justice Network og Changemaker, som står bak nettside.

Sigrid Klæboe Jacobsen, daglig leder i Tax Justice Network, sier at målet er å nå ungdom og studenter.

- Vi vil vise at det er et stort problem at selskaper ikke legger igjen skatt i de landene der de tjener penger, sier hun.

Målet er å sette søkelys på hemmelighet og skjulte pengestrømmer. Målet er nettsiden som kalles og i seg selv er forførelse. Det er ikke

FAKTAARK USA

Antall selskaper i ett lite bygg i Delaware

217 000

Delstaten Delaware i USA er bare en av mange skatteparadis rundt om i verden - som de store data- og mobiltelefon-selskaper bruker for å unngå skatt.

Illustrasjon: Moneytrail.no

Reisen avsluttes med politiske løsninger for mer åpenhet og en mer rettferdig skattelegging.

DETTE KAN VI ENDRER PÅ!

1. Vi må vite hvem som egentlig eier selskaper og hvem i alle land utgjør over egenlige eiere.
2. Skatteparadis må si fra til andre land når utlendinger gjennom pengene sine får «Automatisk informasjonutveksling».
3. Selskaper må fortelle oss hvor mye de tjener og skatter i alle land «Land-for-land rapportering».
4. Land må lage nye regler for å få selskaper til å betale riktig skatt på riktig sted, og ikke til postboksen i skatteparadis «Erlighet skattelegging».

I Changemakers kampanjeperiode knyttet til kampanjen «Jakten på ærligheten» ble brukeren oppfordret til å skrive inn sin «hemmelighet» i et eget felt. Hemmelighetene ble overlevert til statssekretær i Finansdepartementet sammen med underskrifter samlet inn gjennom andre tiltak.

www.moneytrail.no og www.moneytrail.no/en

Moneytrail ble utviklet som et samarbeid mellom Changemaker og Tax Justice Network – Norge, der sistnevnte bidro med prosjektledelse. Representanter fra begge organisasjoner var representert i styrings-gruppen for prosjektet. To leverandører ble benyttet: Minsk (design) og Noop (teknisk tilrettelegging og programmering).

Rapporterte resultater:

1. Nettsiden ble lansert i januar 2014.
2. Antall brukere pr 21. mars var 1585, antatt at antall ved utgangen av 2014 vil overstige målsetting om 600.
3. Positiv omtale på Bistandsaktuellelt.

4. FIVH: Oppdragelsesreisen (senere «Sweatshop. Dødsbillig mote.»)

FIVHs egenrapport: Framtiden i våre hendes kompetanse på etikk i leverandørkjeden og faglige rettigheter for fabrikkarbeiderne, er utviklet i løpet av mange år. Vi har opparbeidet et bredt nettverk av samarbeidspartnere i Sør som vi har trukket inn i utarbeidelsen av prosjektet. Hovedideen bak tiltaket «Oppdragelsesreisen» var å formidle sentrale spørsmål og problemstillinger knyttet til produksjonen av klær i utviklingsland på en ny måte, med levende bilder og til nye, yngre målgrupper.

Vi ønsket å minske avstanden mellom forbrukerne og dem som syr klærne våre. Ideen om

å la norske ungdommer erfare tekstilindustriens realiteter og bringe fortellerstemmer tilbake ble dermed født. Kambodsja ble valgt som reisemål både på grunn av tekstilindustriens betydning i landet, og muligheten for å gjennomføre reisen på en trygg og god måte. Vi samarbeidet tett med partnere i Kambodsja, som CLEC, Community Legal Education Center, journalister, fagforeninger og rekke andre støttespillere i utarbeidelsen av prosjektet.

Hypotesen vår var at en skildring på video av ungdommenes møter med menneskene i produksjonen og selvpoplevde erfaringer med hvordan tekstilarbeiderne lever, bor og jobber ville gjøre det lettere å nå ut med budskapet til folk flest. Det har vist seg å være en riktig antakelse; WebTVserien «Sweatshop – Dødsbillig Mote» som ligger ute på aftenpostn.no, er hittil blitt sett 500.000 ganger. Den har fått bred omtale og skapt stor oppmerksomhet og kritisk debatt rundt de kritikkverdige arbeids- og lønnsforholdene for tekstilarbeidere i lavkostland.

« I årets 1. mai-tog var det rekordstort oppmøte av folk som ønsket å gå under parolen «Nei til sultelønn, ja til levelønn i sør». De fleste oppmøtte hadde sett «Sweatshop» og blitt inspirert til å gjøre noe.

Aftenposten og en rekke andre medier har hatt flere redaksjonelle saker omkring temaet, både med fokus på kleskjedenes profitt, på åpenhet i leverandørkjeden og nordmenn som forbrukere av klær.

Debatten om arbeids-, lønns- og livsvilkårene til arbeiderne som syr klær for de store kleskjedene har gått varmt i aviser, etermedier og i sosiale medier. Innleggene har kommet fra aktører i klesbransjen, men også nye aktører har meldt seg på i debatten. Svært mange ungdommer har skrevet innlegg og blogget om serien. Alt i alt ser det ut til at reaksjonen i den norske opinionen er et speilbilde på det de tre ungdommene opplevde: Reisen til Kambodsja ble en øyeåpner for dem, de ble konfrontert med en helt ny virkelighet, og brakte sine erfaringer og reaksjoner til seerne. De har i sin tur omfavnet serien og i mange tilfeller engasjert seg på ulike måter.

Rapporterte resultater:

1. Avtale med Aftenposten bidro til «Sweatshop»-serie med fem avsnitt på Aftenpostens web-TV.
2. Tiltak og kampanje (inkl. FB-kampanje, frokostmøte, 1. mai-tog) skapte landsomfattende engasjement, parallelt med underskriftskampanjen «jeg vil gi tieren min» (villig til å betale mer for å sikre levelønn), som per 28. mai hadde 15 000 underskrifter.
3. WebTVserien «Sweatshop – Dødsbillig Mote» som ligger ute på aftenpostn.no, er ved rapporteringstidspunktet blitt sett 500.000 ganger.
4. FIVH har nådd målene:
 - Å øke oppmerksomheten og bevisstheten om arbeidsforholdene og levekårene for arbeiderne som produserer klær til det norske markedet.
 - Få folk, herunder nye målgrupper vi ikke har kommunisert med tidligere, engasjert på ulike nivåer.
 - Seertallene for «Sweatshop» er langt større enn det vi, men også Aftenposten web-TV, hadde forutsett. Spredningen gjennom sosiale medier har vært over all forventning,
 - Vi har fått svært god oppslutning om og underskrifter på levelønnskampanjen og Facebook-aksjonen for at utvalgte kleskjeder skal intensivere sitt arbeid for levelønn i sin leverandørkjede.
 - Økt press fra forbrukere på merkevarereselskapene for en økt innsats på etikk i produksjonen og mer åpenhet i leverandørkjeden.
 - Økning i besøk på Framtiden i våre henders nettside, Facebook-side og Twitter.

Jeg vil gi tieren min

100% for etisk forbr
Framtiden
i våre hender

ÉN TIER MER FOR ET KLESPLAGG KAN DOBLE LØNNA

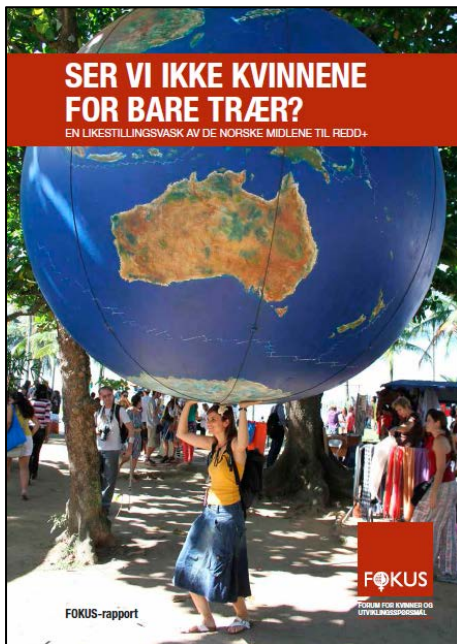
* Kleskjedenes jag etter store overskudd og billig mote fører til et umenneskelig press på tekstilarbeiderne.

* De jobber for lusedønn og under livsfarlige forhold. 1138 arbeidere omkom da Rana Plaza kollapset i fjor.

5. FOKUS: Ser vi ikke kvinnene for bare trær? En likestillingsvask av de norske midlene til REDD+

FOKUS' egenrapportering: En budsjettanalyse av det norske bistandsbudsjettet med fokus på likestilling gjort i 2012, fikk FOKUS til å spørre om kvinne- og likestillingsperspektivet i realiteten er utelatt fra et av de mest prestisjefulle og kostbare programmene innen norsk utviklingspolitikk, nemlig Det norske klima- og skoginitiativet (NICFI).

FOKUS har derfor det siste året gjort en likestillingsvask av de norske midlene til REDD+ og laget en 80-siders rapport hvor vi presenterer funnene av vårt analysearbeid.

I rapportens første del ser vi på Norges rolle i de internasjonale forhandlingene under FNs klimakonvensjon og hvorvidt Norge har spilt en aktiv rolle i å fremme kvinners rettigheter og likestilling i disse forhandlingene. Videre tar vi for oss støtten som har gått til siviltt samfunn og i hvilken grad denne finansieringsmekanismen har hatt fokus på kvinners rettigheter og deltakelse. Deretter går vi over til å se på partnerskap med enkeltland, og presenterer en kort gjennomgang av likestillingsperspektivet i den norske støtten til REDD+-programmene i henholdsvis Den demokratiske republikken Kongo, Guyana og Indonesia. Til slutt går vi i dybden på de norske partnerskapene med Tanzania og Brasil.

De delene av rapporten som omhandler Norges rolle i de internasjonale forhandlingene, klima- og skogmidlene til siviltt samfunn og partnerskapene med DR Kongo, Guyana og Indonesia, baserer seg i stor grad på en skrivebordstudie gjort av Women's Environment and Development Organization (WEDO).

Rapporten peker på at fra å være en kjønnsblind finansieringsordning, hvor det å tenke likestilling ble sett på som en kompliserende faktor, har REDD+ særlig siden klimatoppmøtet i Cancun i 2010 beveget seg i en retning med større fokus på kvinners deltakelse. Internasjonalt har Norge lagt til rette for møteplasser og diskusjoner om kvinner og klima, men Norge har ikke sittet i førersetet når det under de internasjonale klimaforhandlingene har blitt diskutert å få inn forpliktende tekst på likestilling.

Når det gjelder klima- og skogmidlene som gis fra Norad til siviltt samfunn, virker fokuset på likestilling og kvinners deltakelse å være begrenset. Kvinner er ikke nevnt som en spesifikk målgruppe for støtten, og selv om 13 av 42 prosjekter som mottar midler har markert for at de har likestilling som et fokusområde, så er det bare ett av prosjektene som nevner dette i de konkrete målformuleringene.

“ Den overordnede målsettingen for tiltaket var en norsk politikk for REDD + som i praksis er langt mer kjønns sensitiv enn hva som så langt har vært tilfellet. Dette er et mål som det vil ta tid å se hvorvidt vi oppnår eller ikke. Samtidig er de signalene vi har fått så langt, både i forbindelse med intervjuer vi har gjort i forbindelse med utarbeidelsen av rapporten, lanseringen vi har hatt og møter vi har avtalt, meget positive. Både tidligere miljøminister Bård Vegar Solhjell og tidligere utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås erkjenner for eksempel at det har vært for lite fokus på kvinners deltakelse i REDD-programmene.

For landprogrammene i Den demokratiske republikken Kongo, Guyana og Indonesia er det behov for mer dyptgående undersøkelser for å kunne si noe tydelig om hvor viktig Norges rolle i å drive arbeidet med kjønn og REDD+ framover har vært. For Indonesias del er oppsummeringen av NICFI's innsats for å fremme likestilling ganske nedslående: "No women's organizations or specific women's issues appear to have been funded or given attention directly through NICFI".

(Illustrasjon t.h.er hentet fra FOKUS' nettsider, fra lanseringen av rapporten)

Rapporten ser også på den norske skogstøtten til Tanzania og Brasil. Ikke for noen av landene var likestilling og involvering av kvinner inne som et prioritert område da programmene startet opp. For Tanzanias del er nok fokuset blitt forsterket underveis, mens norske myndigheter fortsatt har mye å gå på når det gjelder å fremme krav om inkludering av kvinner i Brasil-programmet.

FOKUS har ønsket å lage en rapport som i tillegg til å si noe om hvordan Det norske klima- og skoginitiativet har jobbet og jobber med likestilling, også peker framover og kommer med konkrete forslag til hvordan likestillingsfokuset kan forsterkes, samt hvordan ivaretagelsen av kvinners rettigheter og deltakelse i den norske REDD-satsingen kan skape bedre og mer bærekraftige klima- og utviklingsresultater for alle.

Rapporten ble lansert på Kulturhuset i juni 2014. Leder av Energi- og miljøkomiteen på Stortinget Ola Elvestuen, og komitémedlem og tidligere utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås, var invitert for å diskutere funnene i rapporten med FOKUS' daglige leder Gro Lindstad. Moderator var Rune Arctander, assisterende generalsekretær i FN-sambandet. Arrangementet var godt besøkt av blant annet representanter fra NICFI, Norad, Bistandsaktuelt, klima- og miljøorganisasjoner og kvinneorganisasjoner.

FOKUS har undersøkt om det norske klima- og skoginitiativet skaper utvikling for både menn og kvinner. Rapporten ble lansert 25. juni 2014. Leder av Energi- og miljøkomiteen på Stortinget, Ola Elvestuen, og komitémedlem og tidligere utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås, var invitert for å diskutere funnene i rapporten med FOKUS' daglige leder Gro Lindstad. Foto: Oda Gilleberg.

Rapporterte resultater:

1. Rapport om likestillingsperspektivet i REDD+ (klima- og skoginitiativet) lansert på Litteraturhuset i Oslo i juni 2014, gjort tilgjengelig på egen nettside.
2. Rapporten ble omtalt i Bistandsaktuelt.
3. Bidratt til ny kunnskap om likestillingsfokuset i klima- og skoginitiativet.
4. Nådd ut til målgruppene (politikere, relevante avdelinger i UD og MD, miljø- og utviklingsorganisasjoner, samt kvinneorganisasjoner nasjonalt og internasjonalt).
5. Fått fokus på kvinners deltakelse i REDD-programmene, men for tidlig å si om det vil bidra til resultater (endring i praksis).

6. ForUM: Klimavalg 2013

ForUMs egenrapportering: Klimavalg2013 ønsket å bidra til massemobilisering fram mot valget i hovedsak gjennom brede arrangementer lokalt og regionalt, samt gjennom strategisk arbeid mot presse og gjennom bruk av de tilsluttede organisasjonenes egne nettverk og arenaer. Kampanjens overordnede målsetting var: at norske velgere i forbindelse med Stortingsvalget 2013 stemmer klimavennlig. Før valgdagen var 101 organisasjoner tilsluttet kampanjen.

Følgende tiltak er gjennomført:

Tiltak 1: Produksjon av ressursmateriell til bruk for utdeling i forbindelse med lokale arrangementer og stands, samt til distribusjon i medlemsorganisasjonene. Det ble blant annet produsert brosjyre med kampanjekrav, t-skjorter og banner. Vi bidro også til å delfinansiere heftet Klimarettferdighet utarbeidet av Den Norske Kirke med flere og distribuere to bøker og brosjyrer om partievaluering som er sendt ut blant annet til alle 101 medlemsorganisasjoner.

Tiltak 2: Arrangementer, nettverksmøter og møter i AU. Fellesmøter i Klimavalg 2013 der alle tilsluttede var invitert ble avholdt i januar, mars, juni og november. AU og arbeidsmøter i undergrupper månedlig. Møtene ble lagt til ForUM, Den norske Kirke, LO i Oslo og andre lokaler.

Tiltak 3: Kommunikasjon på web, sosiale medier, annonsering og pressearbeid. Denne posten inkluderer også annonser; i forbindelse med markeringsdagen 24.8. ble noen annonser betalt av Fagforbundet. Utvikling og drift av hjemmesiden www.Klimavalg2013.no ble besørget av innleide firmaer med frivillig redaksjonsbistand fra Besteforeldrenes klimaaksjon (v/ Halfdan Wiik). Facebook og Twitter ble tatt i bruk. En god del artikler og fagstoff ble produsert. Her bør nevnes styreleder Svein Tveitdals rapport «Klimakrisen og togradersmålet» fra desember 2012 som var et faglig grunnlag for mye av det som seinere ble produsert.

400 000 voksne mennesker har i løpet av det siste året endret oppfatning fra å mene at klimaendringer ikke er et viktig problem for landet, til at det er et viktig problem. TNS Gallups Klimabarometer 2014 viser at klimaalvoret er i ferd med å gå opp for Norges befolkning. Intervjuingen ble gjennomført i februar og publisert 19.mai. I følge Dagsavisen 20.05.14 var 28% av den oppfatning av at klimaendringene er et viktig problem, mot bare 18% på samme tidspunkt i fjor. 59% forbinder «lavutslipps-samfunn» med noe positivt. Den markante økningen kan tolkes som en reaksjon på erfart ekstremvær. Vi tror imidlertid også at en bred mobilisering i mer enn 100 organisasjoner, herunder kirke, misjonsorganisasjoner, fagbevegelse og ungdomsorganisasjoner i tillegg til miljøorganisasjonene, mer enn 500 presseoppslag relatert til kampanjen og etablering av mer enn 50 lokale tverrgående nettverk og svært mange lokale arrangementer og 280 lokale standsdager kan ha bidratt til holdningsendringen.

7. LAG: Kampanje mot BITs

LAGs egenrapport: Solidaritets-, bistands-, naturvern- og bondeorganisasjoner gikk sammen om kampanjen BIT-fritt, som er en opplysningskampanje om bilaterale investeringsbeskyttelsesavtaler (BIT) i 2013. Nettverket har et mål om *Ingen norske BIT*, med begrunnelse om at disse avtalene begrenser land sine utviklingspolitiske muligheter og virker hemmende på land sine forsøk på miljøreguleringer og forbedringer av arbeidsvilkår. Norge har 14 BIT fra 1990-tallet, forhandler om BIT med Kina og India og inkluderer investeringsbeskyttelsesparagrafer i frihandelsavtalene vi inngår. I tillegg presser

“ I forkant av tiltaket var det ingen debatt eller fokus på BIT i norsk sivilsamfunn, men etter tiltaket har flere sivilsamfunnsorganisasjoner startet å jobbe aktivt med tema og spre det i sitt informasjonsarbeid, i tillegg til å jobbe opp mot myndigheter der dette er brennaktuelt når den nye regjeringen nå er ved å vurdere mandat for nye forhandlinger om BIT.

øke bevisstheten og debatten om BIT blant utviklingspolitisk engasjerte, myndigheter, politikere, journalister og bredere lag av befolkningen.

næringslivsorganisasjoner og norske transnasjonale selskaper på for flere BIT med blant annet Brasil, Angola og Nigeria. Opplysningskampanjen tok sikte på å spre informasjon om BIT og følgene av BIT gjennom nettbaserte medier, foredrag, seminar og informasjonsbrosjyre. Målet var å

Organisasjonene bak kampanjen er Attac Norge, AUF, Changemaker, Fagforbundet, Fellesrådet for Afrika, FIVAS, For Velferdsstaten, FORUT, KrfU, Latin-Amerikagruppene i Norge, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, Nei til EU, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag, Norges Sosiale Forum, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Folkehjelp, Norsk Folkehjelps solidaritetsungdom, PRESS, RU, Spire, SU, og Utviklingsfondet.

Rapporterte resultater:

1. Det ble utarbeidet og opprop og brosjyre (sju grunner til å gjøre Norge BIT-fritt og én grunn til at Norge skal ta initiativ til internasjonale investorforpliktelser).
2. Det ble etablert egen FB-side.
3. Deltakerorganisasjonenes informasjonskanaler (tidsskrifter, nettsider m.v.) ble brukt aktivt til å formidle kunnskap om temaet.
4. Det ble arrangert gruveseminar på Litteraturhuset i Oslo (U-landstilstander i Finnmark?) og lansering på Utviklingsfondet «utviklingsmandag», samt seminar i Kautokeino (Mineraler, milliarder, miljø og motstand).
5. *Debatt om BIT på Dagsavisen (nye meninger)*
6. *Kampanjen har bidratt til at kunnskap har blitt formidlet gjennom en rekke åpne møter arrangert av organisasjonene tilsluttet kampanjen.*
7. *Kontakt med beslutningstakere (Stortinget, UD og Handels- og næringsdepartementet).*
8. *Kampanjen har bidratt til økt kunnskap om BIT blant organisasjonene i kampanjenettverket og myndighetene.*
9. *Kampanjen har bidratt til økt kompetanse blant opinionen i Finnmark.*
10. *Kampanjen har bidratt til økt offentlig debatt om BIT.*
11. **Den rødgrønne regjeringen lovet åpen høring om BIT, men ikke den blåblå regjeringen.**

8. Norges Fredslag: *Konsekvenser av dronekrigen i Pakistan*

Norges Fredslags egenrapport: Fredslaget lanserte i 2012 rapporten ”dronene kommer!” – den første rapporten som viser norske bidrag til utvikling og produksjon av militære droner, samt problematiserer ulike sider ved dronekrigføring. Under rapportlanseringen merket vi et bredt engasjement vi ønsket å nære opp under, og ville derfor ha en større kampanje mot norske bidrag til militære droner i 2013. Norads Tilleggstilskudd 2013 ble et svært viktig element i kampanjen for å synliggjøre konsekvensene dronekrigen har på land i sør, særlig i Pakistan som til nå er det landet som er hardest rammet av dronekrig.

Gjennom TT 2013 ville vi løfte stemmene til de som på ulike måter rammes av dronekrigen i Pakistan i den øvrige militære drone-debatten. Vi ville koble den pakistanske virkeligheten på norsk dronedebatt. Derfor engasjerte vi aktører i det norsk-pakistanske diasporamiljøet i Norge, etablerte nettverk i Pakistan med anti-droneaktivister og ofre for dronekrigen, for så løfte deres historier og perspektiver gjennom kampanje- og foredragsvirksomhet i Norge. Dronekrigens negative innvirkning på lokalsamfunn og lands mulighet til utvikling og fattigdomsbekjempelse er tydelig i Pakistan, noe vi tydeliggjorde gjennom dette tiltaket.

pa@fredslaget.no eller 045 11 08 12 01 www.fredslaget.no'."/>

FOREDRAG // DEBATT // KONSERT

NORGE OG DRONEKRIGEN I PAKISTAN

Hvorfor er det dronekrig i Pakistan? Hvilke konsekvenser har krigen? Hva er Norges rolle? Og hva kan gjøres for å skape fred i Pakistan? Norges Fredslag inviterer til gratis konferanse med foredrag, debatt og konsert. 20. november på FREDSHUSET, møllergata 12 (vis å vis Justisen) 17:45 - 20:00. Konsert: John Ditta & Daniel John Ditta

FREDSHUSET
20. november 17:45-20:00
gratis inngang

NB! Maksimum 110 personer
Påmelding: pa@fredslaget.no
eller 045 11 08 12 01
www.fredslaget.no

ALEXANDER HARANG
Norges Fredslag

ABRAR UL-HAQ
Pakistan Tehreek-e-Insaf (PTI)

KHALID MAHMOOD
Oslo Bystyre (Ap)

EN REPRESENTANT FRA NORSK UD VIL OGSÅ DELTA

“ Fredslagets tiltak har (...) vært med å skape en debatt om dronekrigens konsekvenser og de norske bidragene, på en måte som har gitt Sør-perspektiver en sentral plass.

Rapporterte resultater:

1. Det ble utarbeidet brosjyre om dronekrigen og Norges rolle.
1. Det ble etablert blogger om droneangrep i hhv Pakistan og Jemen, nyhetsstrømmer med korte nyhetsoppdateringer og fokus på demonstrasjoner, sivilsamfunnsuttalelser og andre lokale ytringer.
2. *Det ble gjennomført en rekke foredrag for medlemmer og andre interesserte og informasjon ble i tillegg til blogger spredd gjennom sosiale medier, nettsider, nyhetsbrev og tidsskriftet Fredsviljen, samt gjennom bruk av 4 videosnutter på Youtube, som nådde ut til ca 25 000 mennesker.*
3. *Det ble gjennomført nettverksreis – gjennom deltakelse på dronekonferanse i Washington.*
4. *Det ble gjennomført et større seminar i Oslo, med stor deltakelse av norsk-pakistanere.*
5. *Tiltaket bidro til mediedekning og –debatt på NRK, Dagsavisen og i Ny Tid.*
6. *Tiltaket bidro til debatt om dronekrigens konsekvenser og Norges deltakelse på en måte som ga sør-perspektiver en sentral plass og det ble knyttet god kontakt med pakistansk diaspora i Norge.*

9. SAIH: *Let's save Africa – Gone Wrong!* og *The Rusty Radiator Awards*

SAIHs egenrapport: Tiltaket hadde to deler: En parodivideo, og kåringen av beste og dårligste innsamlingsvideo på utviklingsspørsmål (The Golden-/Rusty Radiator).

Vi laget en ny video som ved hjelp av humor og overraskelsesmomenter skulle aktualisere og utvide problemstillingen som ble tatt opp i Africa for Norway fra 2012. Vi kalte videoen *Let's save Africa – Gone Wrong!* og i videoen møtte vi charity actor Mikael. Med denne

historien ville vi belyse nye stereotyper og problemstillinger med en ny overraskende historie der verden er snudd opp ned.

På en morsom måte oppfordret videoen til kritisk refleksjon rundt hvordan stereotyper brukes i fremstillingen av det afrikanske kontinentet. Humoren var et viktig element som motiverte seere til å være med på handlingsalternativet. Del to og handlingsalternativet var en nettbasert pris der folk kunne nominere og stemme frem den beste og dårligste innsamlingskampanjen. «The Golden Radiator» gikk til den beste kampanjen og «The Rusty Radiator» gikk til den dårligste kampanjen. Prisen skal mobilisere og bevisstgjøre folk på stereotyper og hva som er god/dårlig kommunikasjon om utvikling. På denne måten kunne vi vise både gode og dårlige eksempler på bistandskommunikasjon, og på den måten presse frem endring i kommunikasjonen bistandsorganisasjoner fører.

«**Den langsiktige hovedmålsettingen for dette arbeidet er som følger: Informasjonskampanjer og bistandsorganisasjoners informasjonsarbeid fremstiller et nyansert bilde av årsaker til og løsninger på fattigdomsproblemene.**

Vi mener det er urealistisk å få fullt gjennomslag for en slik målsetning på noen få år. Men oppmerksomhet i tradisjonelle og sosiale medier øker bevisstheten om problemstillingene, både blant journalister, andre organisasjoner og andre. Slik tror og håper vi at tiltakene vi har gjennomført kan skape ringer i vann, som på sikt kan bidra til mer nyanserte framstillinger, en mer kunnskapsbasert debatt, og i siste instans også bedre politikk på alle politikkområdene som er relevante for en samstemt politikk for utvikling.

Rapporterte resultater:

1. Det ble laget en parodivideo "Let's save Africa – gone wrong".
2. Det ble gjort en kåring av beste og dårligste innsamlingsvideo på utviklingsspørsmål (rusty/golden radiator).
3. Videoen ble sett mer 750 000 ganger på youtube.
4. Tiltaket ble omtalt i en rekke norske og internasjonale media, herunder Al-Jazeera, BBC m.fl. og en stor del av medieoppslagene gjenga de fire kravene som ble oppgitt på SAIHs nettsider:
 - a. at innsamlingskampanjer ikke skal basere seg på å utnytte stereotyper
 - b. at skoler, TV og media skal gi bedre informasjon om hva som foregår i verden
 - c. at media må vise mer respekt
 - d. at utviklingshjelp må basere seg på reelle behov, ikke gode intensjoner.
5. Her tok vi opp at bistand ikke er den eneste løsningen, men at det for eksempel trengs endringer i urettferdige strukturer i vesten som opprettholder fattigdom.
6. SIAH ble invitert til TEDs store konferanse i Canada og nådde ut til innflytelsesrike miljøer.

10. SLUG: Den norske gjeldsrevisjonen – tolkning av retningslinjene og konsekvenser for norske fordringer. Prosjektets endelige navn: Har Norge vært en ansvarlig utlåner?

SLUGs egenrapport: I august 2012 vedtok regjeringen å gjennomføre en revisjon av Norges utestående fordringer på utviklingsland. Dette var et historisk øyeblikk i norsk gjeldspolitik, og særlig banebrytende var det at revisjonen skulle baseres på FNs Prinsipper for å fremme ansvarlig långiving og låneopptak. Den offisielle gjeldsrevisjonen ble lansert i august 2013, og fant at 4 av 33 lånekontrakter ikke er i tråd med retningslinjene som var gjeldende da kontraktene ble inngått, og at 31 av 33 lånekontrakter bare delvis er i tråd med UNCTADs Prinsipper for ansvarlig utlån.

SLUG gjennomførte en skygger revisjon der vi så på et utvalg av lånekontrakter, og evaluerte disse på bakgrunn av vår egen tolkning av FN-Prinsippene og Eurodads Charter for ansvarlig långiving. Ettersom Prinsippene er helt nye og åpne for tolkning var det viktig for SLUG å bidra til debatten om Prinsippene gjennom vår egen analyse av dem.

Skyggerapporten "Har Norge vært en ansvarlig utlåner?" besto derfor av to deler: Den første delen var en gjennomgang og tolkning av alle prinsippene, og i den andre delen anvendte vi vår egen tolkning på et utvalg kontrakter med Myanmar, Egypt og Indonesia. Vår rapport fant at særlig lånene til Indonesia ikke er i tråd med UNCTADs Prinsipper, og vi anbefaler at norske myndigheter sletter disse fordringene etter prinsippet om kreditors medansvar.

SLUG gjennomførte en skygger revisjon der vi så på et utvalg av lånekontrakter, og evaluerte disse på bakgrunn av vår egen tolkning av FN-Prinsippene og Eurodads Charter for ansvarlig långiving. Ettersom Prinsippene er helt nye og åpne for tolkning var det viktig for SLUG å bidra til debatten om Prinsippene gjennom vår egen analyse av dem.

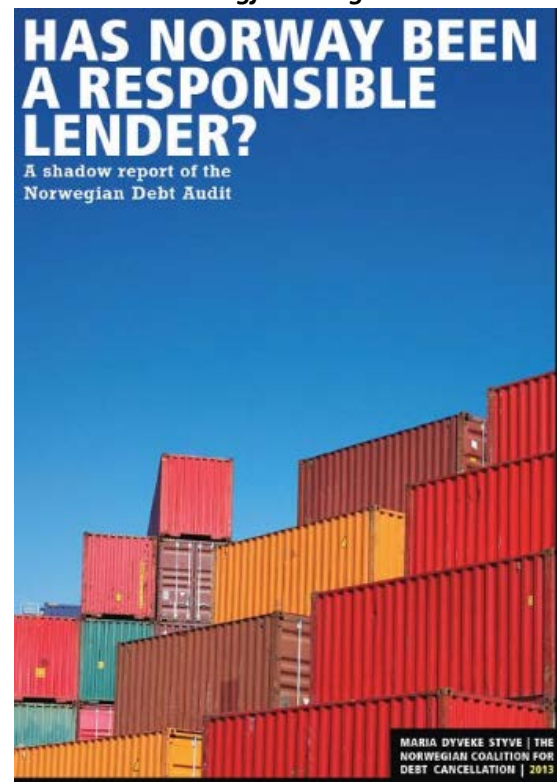
Skyggerapporten "Har Norge vært en ansvarlig utlåner?" besto derfor av to deler: Den første delen

var en gjennomgang og tolkning av alle prinsippene, og i den andre delen anvendte vi vår egen tolkning på et utvalg kontrakter med Myanmar, Egypt og Indonesia. Vår rapport fant at særlig lånene til Indonesia ikke er i tråd med UNCTADs Prinsipper, og vi anbefaler at norske myndigheter sletter disse fordringene etter prinsippet om kreditors medansvar.

Rapportforfatter Maria Dyveke Styve la frem funnene fra vår granskning på lanseringsseminar to uker etter at den offisielle revisjonen var lansert. Med i panelet var Erik Holtedahl fra konsulentfirmaet Deloitte og daværende statssekretær i Utenriksdepartementet Arvinn Gadgil som begge kommenterte på den offisielle revisjonen og SLUGs skyggerapport. Mahinour El-Badrawi fra Egyptian Center for Economic and Social Rights i Kairo og Robert Howse, professor i internasjonal rett fra New York University deltok i debatten via Skype.

Rapporten har blitt sendt til stortingspolitikere i Finanskomiteen og Utenriks- og forsvarskomiteen, og presentert for elever og studenter ved foredrag for videregående skoler og folkehøgskoler, samt

☛ Skyggerapporten bidro til ny innsikt gjennom en grundig tolkning av FNs Prinsipper for ansvarlig utlån og låneopptak, som aldri var blitt gjort tidligere.

skoleringsseminar for Changemaker. SLUG presenterte den norske gjeldsrevisjonen og skyggerapporten på en rekke internasjonale arrangementer. I samarbeid med Utenriksdepartementet arrangerte SLUG en internasjonal lansering av revisjonen under høynivåmøtene i FN i New York, og på Verdensbanken og IMF's årsmøter i Washington DC høsten 2013. SLUG la også frem resultatene fra revisjonen og fra vår egen skyggerapport for EU-parlamentet i Brussel og for internasjonale kollegaer på strategiseminar i regi av det internasjonale gjeldsnettverket CADTM.

Rapporterte resultater:

1. SLUG fikk utarbeidet en «skyggerapport» om den norske gjeldsrevisjonen i tråd med de indikatorer som var satt for utarbeidelsen.
2. *Det ble arrangert seminar med relevante innledere fra internasjonale organisasjoner og politiske ledelse i UD, med god deltakelse (ca 60).*
3. *Kunnskap om rapporten og seminaret ble formidlet gjennom redaksjonelle saker i norske aviser, samt gjennom intervjuer i internasjonale media.*
4. *Tiltaket styrket kompetansen og førte til økt engasjement i målgruppene.*
5. *Tiltaket skapte debatt rundt den norske gjeldsrevisjonen og FNs retningslinjer.*

Foto: SLUG

SLUGs «skyggerapprt» ble presentert både i Oslo og på Verdensbankens årsmøte.

11. Utviklingsfondet: *Superbonden, morgendagens helt!*

Utviklingsfondets egenrapport: Kampanjen “**Superbonden, morgendagens helt!**” ble lansert 16. oktober 2013 og pågikk fram til 8. november, i tillegg til at noen av tiltakene strakk seg over lengre tid. Det var en felles kampanje mellom Utviklingsfondet og vår ungdomsorganisasjon Spire.

« Kampanjen satte fokus på behovet for et variert og bærekraftig landbruk basert på agroøkologiske prinsipper, og argumenterer imot et landbruk basert på økende bruk av innsatsfaktorer som kjemiske sprøytemidler og kunstgjødsel. Norsk politikk, blant annet i strategien “Matsikkerhet i et klimaperspektiv”, argumenterer både for klimarobust og bærekraftig landbruk og for økt bruk av dyre innsatsfaktorer i det afrikanske landbruket spesielt. Det er motstridende informasjon, og etter vår mening lite samstemt for utvikling.

Superbonden var en helhetlig informasjonskampanje som ble finansiert gjennom ulike kilder. Vi har valgt å rapportere på kampanjen samlet. Under følger en kort beskrivelse av de ulike tiltakene som ble gjennomført i tilknytning til Superbonden.

Rapporterte resultater:

1. Kampanjen ble lansert på Verdens matdag, 16. oktober, i et felles arrangement med Spire og FIAN: MatBeat2013, en årlig fest for retten til mat.
2. Det ble utarbeidet en fotoutstilling, «Hva er du stolt av?» om 13 familier som har lagt om til bærekraftig landbruk. Utstillingen ble satt opp en rekke steder rundt i landet.
3. Det ble laget en kortfilm, «Superbonden» (The Superfarmer), som ble spredt internasjonalt gjennom et samarbeid med Green TV.
4. Det ble utarbeidet en «Sultrapport 2013», om «superbonden» og bærekraftig landbruk for mennesker og miljø.
5. Det ble arrangert to universitetsdebatter, samt et avsluttende arrangement på Håndverkeren i Oslo, arrangert informasjonsstand ved flere anledninger i Oslo, samt holdt en rekke foredrag m.v.
6. Kampanjen fikk god mediedekning gjennom en rekke kronikker og intervjuer i ulike media.
7. Kortfilmen «Superbonden» har blitt sett av over 40 000 i Norge og internasjonalt.
8. Både kortfilmen og fotoutstillingen nådde langt ut over målsettingen på 10 000 tilskuere.

12. VNS (i samarbeid med Hei verden): Oljenasjonen Norge / Fattig og rik

VNS' egenrapport: Utvikling av undervisningsopplegg til bruk i ungdomsskole og videregående skole om Norge som oljenasjon og utviklingsaktør. Undervisningsopplegget problematiserer (manglende) samstemthet i Norges mange utenrikspolitiske roller med fokus på Norge som oljenasjon og dilemmaer knyttet til hhv fattigdomsbekjempelse og energi, klima og bærekraftig utvikling. Undervisningsopplegget er utviklet av pedagogisk konsulent Jonny Eriksen i dialog med Hei Verden og Vennskap Nord/Sør. Opplegget ble testet ut på flere skoler og kvalitetssikret av lærere i våre nettverk underveis i utviklingsprosessen.

« Dilemmaer knyttet til Norges rolle som oljenasjon plasserer seg midt i debatten om samstemthet i norsk politikk, der det er nettopp de potensielt motstridende rollene norsk stat og næringsliv har internasjonalt gjennom bistand, handel, investeringer, oljeproducent, energileverandør, miljøpådriver som i undervisningsopplegget er gjenstand for elevenes drøfting og refleksjon.

Undervisningsopplegget består av tre deler:

- 1) **Til eleven:** To emner med innledning, tekster og oppgaver til hvert emne, samt veiledning i studieteknikk og kildebruk. Opplegget har fokus på både faglige og metodiske kompetansemål.
- 2) **Til læreren:** Lærerveiledning som knytter opplegget til kompetansemål på ungdomstrinnet og videregående skole, samt angir løsningsforslag på oppgaver og vurderingskriterier. Lærerveiledningen angir for øvrig relevant tilleggsmateriell (filmer, avisartikler, dybdeartikler, fagressurser for hhv lærere og elever).
- 3) **Rollespill:** Oljespillet i Uteria; et rollespill om diktatorer, ressursfordeling, menneskerettigheter, korrupsjon, bærekraftig utvikling, internasjonale selskaper – og olje. Undervisningsopplegget for spillet består av lærerveiledning og manus.

GLOBAL SKOLE

VIDEREGAENDE > SAMFUNNSFAG > TIL LÆRER

SPER NORD/SØR-BIBLIOTEKET

KOMPETANSEMÅL

Hei verden

VENNSKAP NORD/SØR

Fattig og rik - er olje et problem eller en løsning?

Undervisningsopplegg i tre deler om olje, fattigdomsreduksjon og bærekraftig utvikling. Opplegget består av to faglige emner og et rollespill, og er utviklet av Hei Verden og Vennskap Nord/Sør.

Hele opplegget er nedlastbart fra Globalskole sine sider:

<http://www.globalskole.no/videregaende/samfunnsfag/fattig-og-rik--er-olje-et-problem-eller-en-losning->

Rapporterte resultater:

1. Undervisningsopplegget er ferdigstilt i tråd med planene, og vi vurderer at det ferdige produktet holder høyt faglig og pedagogisk nivå, og er både relevant og brukervennlig for målgruppen. Det er distribuert i våre skolenettverk og på globalskole.no samt testet ut på noen skoler, men vi forventer at det vil bli tatt i bruk ved skolene først i skoleåret 2014/2015.

Vedlegg 1

2013 – oversikt over gjennomførte tiltak og tilskudd¹

RORG	Tiltak	Søknadssum	Tildeling	Regnskap
Attac	<i>Hvor er skatten?</i>	110000	100000	100000
Caritas	<i>Gruvedrift i utviklingsland – noe alle tjener på?</i>	325000	200000	200000
Changemaker	<i>Skatteparadis-app</i>	170000	150000	175910
FIVH	<i>Oppdragelsesreisen» – norske ungdommer møter virkeligheten bak klærne</i>	223450	200000	203455
FOKUS	<i>Ser vi ikke kvinnene for bare trær? En genderwash av de norske midlene til REDD+</i>	220000	200000	210585
ForUM	<i>Klimavalg 2013</i>	339000	300000	300000
LAG	<i>Kampanje mot BITS</i>	457000	200000	143402
Norges Fredslag	<i>Konsekvenser av dronekrigen i Pakistan</i>	305000	200000	198624
SAIH	<i>Africa for Norway awards - Stereotypes stop change – lets change the stereotypes.</i>	300000	150000	?
SLUG	<i>Den norske gjeldsrevisjonen – tolkning av retningslinjer og konsekvenser for norske fordringer</i>	193000	150000	180296
Utviklingsfondet	<i>Superbonden – morgendagens helt!</i>	321150	200000	200000
VNS /Hei Verden	<i>Undervisningsopplegg. Oljemasjonen Norge som global utviklingsaktør</i>	181000	150000	151708
Samlet tilskudd i 2013		6780100	2200000	

¹ FIAN søkte om tilskudd tiltaket «rapport og debatt om Norfunds landbruksinvesteringer». De ble innvilget støtte til tiltaket, men valgte i ettertid å trekke det. Det er derfor ikke tatt med i denne oversikten.